



Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeberg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 22 augustus 2011

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 43.029/II/PF
MV/EV

Ter zitting van 1 juli 2011 hebben de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) een onderzoek gewijd aan een klacht die door een Franstalige inwoner van Voeren werd ingediend tegen de Vlaamse Landmaatschappij die hem een eentalig Nederlands document had toegestuurd.

De klager voegde ter staving van zijn verzoek een kopie van het betwiste document bij zijn klacht.

Op de vraag om inlichtingen van de VCT antwoordt de gedelegeerd bestuurder van de VLM het volgende:

"Deze klacht werd door een Franstalige inwoner van Voeren, de heer [...], ingediend tegen de Mestbank omdat deze laatste de betrokkene documenten – in verband met de aangifteplicht voor het productiejaar 2010 – toestuurde die volledig in het Nederlands gesteld waren.

[...]

Als aangifteplichtige diende de heer [...] tijdig een aangifte in dienen voor het aanslagjaar 2010.

De heer [...] heeft hierop klaarblijkelijk gereageerd met een klacht voor de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. De laatste correspondentie, gehecht aan de klacht, door de Mestbank verstuurd op 7 februari 2011, betreft een bevel tot indiening van de aangifte voor het aanslagjaar 2010.

Deze correspondentie met de heer [...] werd behandeld als zijnde een betrekking met een particulier-inwoner uit de rand- of taalgrensgemeente. Volgens de richtlijnen opgenomen in de omzendbrief VR 97/29 betreffende het taalgebruik in de diensten van de Vlaamse Regering, moeten alle diensten van de Vlaamse overheid in hun betrekkingen met inwoners uit faciliteitengemeenten het Nederlands gebruiken. Enkel wanneer een inwoner uit een rand- of taalgrensgemeente daar uitdrukkelijk om verzoekt, wordt het Frans gebruikt.

In deze context benadrukt de omzendbrief dat de faciliteiten een niet-repetitief karakter hebben. Dit wil zeggen dat de faciliteiten niet automatisch keer op keer worden verleend.

Deze werkwijze werd consequent gehanteerd ten aanzien van de heer [...].

In die zin is het standpunt van de Vlaamse Landmaatschappij dan ook dat de Nederlandstalige

versie van het bevel tot indienen van de aangifte voor het productiejaar 2010 de enige juiste versie kan zijn, althans totdat de heer [...] een verzoek tot het bekomen van een Franstalige versie heeft ingediend. Onze diensten hebben evenwel tot nog toe geen verzoek in die richting ontvangen.

[...]"

*
* *

In de schoot van de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht werd geen meerderheid bereikt.

Op grond van artikel 9 van het koninklijk besluit van 4 augustus 1969 tot regeling van de rechtstoestand van de voorzitter en van de leden van de VCT en tot regeling van dezer werking, worden hieronder de uitgebrachte meningen van beide afdelingen weergegeven.

Mening van de Franse afdeling

De Franse afdeling constateert dat de Vlaamse kamer van de Raad van State op 22 december 2004 verscheidene arresten heeft uitgebracht over de geschillen rond de circulaire Peeters.

Deze arresten komen tot een verwerping van de vraag van de verzoekers, op grond van het feit dat deze laatsten niet kunnen laten blijken van een rechtens gevorderd gewettigd belang en dat hun verzoekschriften derhalve onontvankelijk zijn.

Wat het gebruik van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken betreft, laat de Franse afdeling voorts opmerken dat de VCT, krachtens de bijzondere wet van 16 juli 1993 (artikel 61, §7, van die wetten), tot taak heeft te waken over de naleving van de taalrechten van de minderheden als bedoeld in de artikelen 7 en 8 van diezelfde wetten.

De Franse afdeling wenst haar afzonderlijk advies te motiveren om de volgende juridische redenen.

1. De Franse afdeling constateert dat er verscheidene vonnissen werden geveld door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel, Beslagkamer (het ene op 16 januari 2003 en het andere op 15 november 2004) die, op geargumenteerde wijze, de circulaire van de heer Vanden Brande (gericht aan de diensten van de Vlaamse regering) onwettig heeft verklaard.

De Franse afdeling neemt derhalve akte van de uiteenlopende rechtspraak in verband met de omzendbrieven van de Vlaamse regering.

Inzake administratieve geschillen wenst de Franse afdeling zowel te verwijzen naar de rechtsleer als naar de rechtspraak betreffende de verwerpingsarresten van de Raad van State.

Zowel de Franstalige rechtsleer (M. Leroy, *Contentieux administratif*, Brussel, Bruylant, p. 621) als de Nederlandstalige (Mast, Alen, Dujardin, *Overzicht van het Belgisch administratief recht*, 1989, p. 621) zijn van oordeel dat het gezag van verwerpingsarresten betrekkelijk is, en dat de verwerping van een verzoekschrift door de Raad van State geenszins afbreuk doet aan het vermogen van de hoven en rechtbanken om een administratieve handeling onwettig te verklaren.

Wat de rechtspraak van de hoven en rechtbanken betreft, heeft het Hof van Cassatie in een arrest van 9 januari 1997 geoordeeld dat een arrest waarbij de Raad van State een verzoekschrift tot nietigverklaring van een reglementaire handeling verwerpt, niet bindend is voor de hoven en rechtbanken en geenszins belet dat de geldigheid van de handeling wordt aangevochten voor een burgerlijke rechtbank.

Ten aanzien van die rechtsleer en rechtspraak, is de Franse afdeling van mening dat, enerzijds, het arrest van de Raad van State slechts een betrekkelijke juridische draagwijdte heeft en dat het, anderzijds, zoals overigens door de voornoemde vonnissen van de Brusselse Rechtbank van Eerste Aanleg al werd aangetoond, de hoven en rechtbanken van de rechterlijke macht toekomt zich over de wettigheid van de omzendbrieven van de Vlaamse regering uit te spreken.

In een recent arrest van 21 januari 2011, naar aanleiding van een geschil tussen een Franstalige belastingplichtige van Wezembeek-Oppem en de Vlaamse dienst Onroerende Voorheffing, bevestigde de 6^e kamer van het Hof van Beroep van Bergen de interpretatie van het taalfaciliteitenstelsel die in voornoemde vonnissen gehanteerd wordt.

Het Hof van Beroep stelt namelijk het volgende (vertaling): *"de passage van artikel 25, lid 1 (van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken), waar er sprake is van 'de door betrokkene gebruikte taal voor zover die taal het Nederlands of het Frans is', is perfect duidelijk en levert niet de minste interpretatiemoeilijkheid op", en "impliceert geenszins het indienen van een of ander verzoek of de uitdrukking van een of andere wens".*

Het Hof van Beroep preciseert anderdeels (vertaling) *"dat zulk criterium zeker niet inhoudt dat het verzoek herhaald dient te worden".*

Wat de ministeriële circulaire betreft die als doel hebben de interpretatie te preciseren die de Vlaamse regering geeft aan artikel 25 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, is het Hof van Beroep van Bergen van oordeel dat (vertaling) *"de circulaire derhalve wetgevende commentaren zijn [...] zonder reglementaire waarde, en dat het (nvdv.: het Hof) dan ook door de ministeriële circulaire niet gebonden is."*

Het Hof van Beroep wijst bovendien op het volgende (vertaling): *"De Vlaamse Gemeenschap, die uitgaat van een strikte interpretatie, breidt de wettekst uit door aan te sturen op de naleving van formaliteiten waarin de wet niet voorziet, namelijk het indienen van een verzoek, het herhalen van dit verzoek voor het ontvangen van elk administratief document, en, wanneer voldaan is aan de twee voornoemde voorwaarden, de Franse vertaling van het oorspronkelijk in het Nederlands gesteld document. [...] De Vlaamse Gemeenschap verwijst hier nodeloos naar de homogeniteit van de taalgebieden en naar het verbod te kiezen voor een subnationaliteit die zich uit in een permanente taalkeuze."*

2. Overeenkomstig de rechtspraak van de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, herinnert de Franse afdeling er in dit verband aan dat de diensten zich moeten inspannen om de taalaanhangigheid van particulieren die in gemeenten met een speciale taalregeling wonen te achterhalen (advies 27.115 van 21 september 1995) en dat een particulier die in een dergelijke gemeente is gehuisvest, bij een bepaalde dienst, niet telkens weer, voor elk document, moet vragen dat het desbetreffende document hem in zijn taal zou worden uitgereikt (advies 26125B van 22 september 1994).

Gezien de vroegere stukken die de klager werden toegestuurd, was de taalaanhangigheid van deze laatste de Provincie Limburg dan ook met zekerheid bekend.

Dat betekent dat het document hem in het Frans en in een envelop met Franstalige vermeldingen had moeten worden toegestuurd.

Gesterkt door het voornoemde recente arrest van het Hof van Beroep van Bergen wenst de Franse afdeling bijgevolg geen wijziging te brengen in haar rechtspraak betreffende het gebruik van de talen in de randgemeenten en in de gemeenten met een speciale regeling, zoals zij die in de schoot van de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht werd aangehouden.

De klacht is dan ook ontvankelijk en gegrond.

*
* *

Mening van de Nederlandse afdeling

De Nederlandse afdeling wenst te benadrukken dat de Vaste Commissie voor Taaltoezicht in haar adviezen de uitspraken van de Raad van State terzake in de arresten van 23 december 2004 en 19 juni 2008 moet naleven en zich naar deze uitspraken moet conformeren: de strekking van de omzendbrieven van de Vlaamse regering vormt geen inbreuk op de SWT.

In deze arresten werd verwezen naar het arrest van het toenmalige Arbitragehof nr. 26/98 van 10 maart 1998 waarin het volgende werd gesteld: "Hoewel de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken ten behoeve van de Franstalige inwoners in de randgemeenten in een bijzondere regeling voorzien die hen toestaat hun betrekkingen met de plaatselijke diensten in het Frans te voeren en die aan de diensten de verplichting opleggen om in bepaalde in die wetten nader omschreven omstandigheden het Frans te gebruiken, doet die regeling geen afbreuk aan het principieel eentalig karakter van het Nederlandse taalgebied, waartoe die gemeenten behoren. Zulks impliceert dat de taal die er in bestuurszaken moet worden gebruikt in beginsel het Nederlands is en dat bepalingen die het gebruik van een andere taal toestaan niet tot gevolg mogen hebben dat afbreuk wordt gedaan aan de door artikel 4 van de Grondwet gewaarborgde voorrang van het Nederlands".

De arresten van de Raad van State van 23 december 2004 en van 19 juni 2008 stellen "dat hieruit blijkt dat, teneinde grondwetsconform te zijn, de interpretatie van de rechten van wie in de randgemeenten in het Frans wil worden bestuurd, moet stroken met de voorrangstatus van het Nederlands in die gemeenten; dat derhalve de hierboven geschetste, ruime interpretatie van die rechten, gehuldigd door de verzoekende partij en de tussenkomende partijen, die dergelijke randgemeenten zijn, daar niet mee strookt; dat die interpretatie en de blijkbaar daarop gestoelde aangehaalde bestuurspraktijk immers in wezen leiden tot een stelsel van tweetaligheid, waarbij de taalvoorkeur van personen zelfs in bestanden wordt vastgelegd; dat aldus de gevraagde nietigverklaring van een omzendbrief, in zoverre deze omzendbrief, zoals te dezen, een dergelijke onrechtmatige interpretatie wil tegengaan, de verzoekende partij geen zulk geoorloofd voordeel kan opleveren; dat zulk een voordeel immers steunt op een niet met de bestuurstaalwet verenigbare interpretatie terwijl, tegen de achtergrond van een noodzakelijk restrictieve interpretatie van het recht om het bestuur het Frans in plaats van het Nederlands te laten gebruiken in het betrokken éentalig gebied, de interpretatie, zoals uitgedrukt in de omzendbrief, dat het verzoek om het Frans te gebruiken, uitdrukkelijk moet worden herhaald, wel degelijk verenigbaar is met de wettelijke notie "de wens van de belanghebbende" in de artikelen 26 en 28 van de bestuurstaalwet".

Conform deze uitspraken van het toenmalige Arbitragehof (Grondwettelijk Hof) en de Raad van State moet de Vaste Commissie voor Taaltoezicht vertrekken van een correcte toepassing van de geëigende taalregeling in de rand- en taalgrensgemeenten omwille van het uitzonderingskarakter van de tegemoetkomingen op de principiële eentaligheid van het Nederlandse taalgebied, zoals gewaarborgd door artikel 4 van de Grondwet.

Bijgevolg is de klacht ontvankelijk maar niet gegrond.

*
* *

Een afschrift van dit advies wordt gestuurd aan de klager.